

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

26 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Natalia Andronic, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2019 în cauza penală, în privința lui

*Ababi Nadejda XXXXX, născută la XXXXX,
originară din XXXXX, domiciliată în XXXXX.*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 24.10.2018 până la 21.11.2018;

Instanța de apel de la 26.12.2018 până la 11.03.2019;

Instanța de recurs de la 19.04.2019 până la 26.06.2019.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chisinau, sediul Central din 21 noiembrie 2018, Nadejda Ababi a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și în temeiul art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală i-a fost aplicată o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 25 000 lei.

Cheltuielile judiciare în mărime de 4 590 lei, au fost trecute în contul statului.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Nadejda Ababi în perioada anului 2017, având interdicția de a traversa frontiera statului Turc, urmărind scopul obținerii și folosirii pașaportului moldovenesc fals pentru trecerea ulterioară a frontierei statului Turc, a determinat persoane neidentificate până la moment de organul de urmărire penală, să confecționeze un pașaport moldovenesc, pe numele Nadejda Deneva a.n. XXXXX, în care să fie imprimat fotografia acesteia.

Ulterior, obținând și deținând pașaportul moldovenesc fals cu seria XXXXX, cu datele menționate, continuându-și acțiunile sale criminale, pentru realizarea până la capăt a scopului propus, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, la 04.07.2017, încercând să traverseze frontiera statului Turc, în urma verificărilor, s-a

depistat că pașaportul Republicii Moldova cu nr. XXXXX eliberat la 13.07.2009 pe numele Nadejda Deneva a.n XXXXX, conține semne vădite de falsificare, iar drept rezultat cet. Nadejda Ababi a fost întoarsă în Republica Moldova și a fost declarată inadmisă în Turcia.

Peste careva timp, pe direcția intrare al Aeroportului Internațional Chișinău, situat pe bd. Dacia 80/3 mun. Chișinău, a fost transmis pasagerul- cet. Republicii Moldova Nadejda Ababi, care deținea asupra sa doua pașapoarte ale Republicii Moldova, în urma verificărilor depistându-se că pașaportul Republicii Moldova cu nr. XXXXX eliberat la 13.07.2009 pe numele Nadejda Deneva a.n XXXXX, conține semne vădite de falsificare.

Conform raportului de expertiză nr. 493 din 01.11.2017, s-a stabilit că blancheta pașaportului Republicii Moldova cu nr. XXXXX eliberat la 13.07.2009 pe numele Nadejda Deneva a.n XXXXX, a fost confecționat la întreprinderea poligrafică specializată în confecționarea blanchetelor de documente, dar conține manipulări redactate prin rebroșarea blanchetei cu un alt fir de broșare și substituirea paginilor nr. 1-2, 31-32 cu seria și numărul XXXXX, iar pagina nr. 2 din pașaportul Republicii Moldova cu seria și numărul XXXXX eliberat pe numele cet. Nadejda Deneva a.n XXXXX conține manipulări, redactate prin înlocuirea paginii cu date personale inițiale cu pagina cu date personale actuală.

Astfel, instanța de fond a încadrat acțiunile inculpatei conform rechizitoriului, și anume *„Confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficial fals, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, săvârșită de două persoane”*.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea încasării cheltuielilor judiciare, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care a se dispune încasarea din contul inculpatei 4 590 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare pentru efectuarea expertizelor.

În susținerea apelului procurorul a susținut că, efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2019, a fost respins apelul declarat de către procuror, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a conchis că, sentința instanței de fond la capitolul încadrării juridice și aplicării pedepsei nu a fost contestată, ci este contestată în partea soluționării chestiunii referitor la cheltuielile de judecată.

Astfel, cu referire la solicitarea apelantului ce ține de încasarea din contul inculpatei în beneficiul statului cu titlu de cheltuieli judiciare suma de 4 590 lei, pentru efectuarea raportului de expertiză nr. 493 din 01.11.2017 și a raportului de constatare tehnico-științifică nr. 335 din 24.07.2017, instanța de apel le-a respins ca fiind neîntemeiat, or, conform art. 229 alin. (1) și (3) Codul de procedură penală, care stipulează că cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului și instanța poate elibera de aceste cheltuieli, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor. Concomitent, soluția instanței de fond este susținută și de prevederile art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală, adică cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Conform art. 75 alin. (3) Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, plata pentru serviciile de efectuare a expertizei judiciare, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală.

Conform art. 142 alin. (2) Codul de procedură civilă, părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept să înainteze cerere despre efectuarea expertizei pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, expertiza care a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatului.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea stabilirii cheltuielilor de judecată, cu menținerea sentinței în această parte.

În motivarea cererii de recurs, procurorul susține că instanța de apel eronat a respins ca fiind nefondată solicitarea acuzării de a dispune încasarea de la inculpată în contul statului suma de 4 950 lei, or, instanțele de apel au omis să ia în calcul

prevederile legale în vigoare la momentul efectuării urmăririi penale și judecării cauzei.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procuror, respectiv în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal concluzionează că, acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Instanța de recurs remarcă că, examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Potrivit textului recursului, procurorul invocă ca temeiul de casare a deciziei instanței de apel pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că, acestea nu coroborează cu materialele cauzei și sunt invocate neîntemeiat de titular, reieșind din raționamentele ce urmează.

Autorul recursului consideră că, instanța de apel eronat a respins solicitarea acuzării de a dispune încasarea de la inculpată în bugetul statului a cheltuielilor judiciare sumă de 4 950 lei, deoarece statul nu este obligat să suporte aceste cheltuieli.

Astfel, Colegiul penal atestă că, instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluționarea chestiunii legate de cheltuielile judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, respectivele cheltuieli urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de apel și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație

penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Art. 6 din Convenția europeană cu privire la drepturile omului, impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

De asemenea, Colegiul penal ține să remarce că, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2), instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

În această ordine de idei, instanța de recurs ordinar susține poziția instanței de apel care corect a respins ca fiind neîntemeiată solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatei în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în suma de 4 950 lei, cheltuieli care au fost suportate pentru efectuarea raportului de expertiză nr. 493 din 01.11.2017 și a raportului de constatare tehnico-științifică nr. 335 din 24.07.2017.

Ca urmare, Colegiul penal conchide că, temeiurile indicate de către procuror nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Natalia Andronic, împotriva deciziei Colegiului penal al

Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2019, în cauza penală în privința lui *Ababi Nadejda XXXXX* ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *26 iunie 2019*.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan